

DE KUSTBAROMETER

Nemen kustbezoekers de trein voor een dagje uit? Produceren kustgemeentes meer of minder restafval dan vijf jaar geleden? Hoe 'grijs' is de bevolking aan de kust? Allemaal interessante vragen die ons nieuwsgierig maken naar de toestand en de evolutie van de kust en de zee. Door deze (zogenaamde) "indicatoren" of graadmeters in beeld te brengen, proberen wij te achterhalen of de kust voldoende aandacht schenkt aan mens, natuur en economische ontwikkeling.

DE VRAAG:

Waren de zomers aan zee vroeger echt beter?

DE INDICATOR

Neerslag, zonneshijns en t° aan de kust

WAT IS HET BELANG VAN DEZE INDICATOR VOOR KUSTBEHEER?

Een veel gehoorde uitspraak is dat we geen zomers meer kennen als vroeger. Maar is dit ook werkelijk zo? Met deze indicator willen we nagaan of er klimatologische veranderingen zijn opgetreden in het zomerseizoen (juni-augustus).

WAT ZEGT DEZE INDICATOR?

Neerslag, temperatuur en zonneshijnsduur zijn belangrijke graadmeters voor een mooie zomer. We vergelijken de historische metingen voor deze drie parameters te Middelkerke en te Ukkel.

WAT ZIJN DE RESULTATEN? WAAROM DIT RESULTAAT?

Neerslagpatroon nauwelijks veranderd

In de zomer zijn er aan zee minder regendagen (dagen met meetbare regenval) dan in het binnenland (43% t.o.v. 53%), dit door de relatieve bescherming van de Britse eilanden. Het jaarlijkse aantal regendagen is over de laatste honderd jaar onveranderd gebleven. Of overvloedige neerslaghoeveelheden tijdens zomerse onweders nu meer voorkomen dan vroeger, is niet met zekerheid aan te tonen. Ook zijn er niet meer onweersbuien dan vroeger. Wel merken we aan de kust op dat de jaarlijkse extreme waarden van dagelijkse neerslaghoeveelheden significant gestegen zijn sinds 1980.

Echte warme zomerdagen nu talrijker!

De Noordzee heeft een afkoelend effect op de temperaturen aan zee. Terwijl men de hoogste temperatuurwaarden aan de kust meet in augustus, is dit in de rest van het land al in juli. De gemiddelde zomertemperatuur tijdens de voorbije eeuw in België kende twee opmerkelijke pieken. De eerste periode met warme zomers (1925-1930) was het gevolg van een significante stijging van de temperatuur overdag. De tweede, tijdens de jaren 1980, is gekoppeld aan een opmerkelijke stijging van zowel de maximale als minimale temperatuur.

Na de warme periode in de jaren 1980 is het aantal zomerse dagen (max $\geq 25^\circ\text{C}$) aan de kust toegenomen van 7,2 naar 11,1 dagen. Een zelfde stijging zag men ook in de jaren 1940, met een absoluut record in 1947 (80

zomerse dagen in Ukkel). Deze trend is eveneens te zien in het aantal hittedagen (= met maximum temperatuur van minstens 30°C).

Meer zon sinds 1990

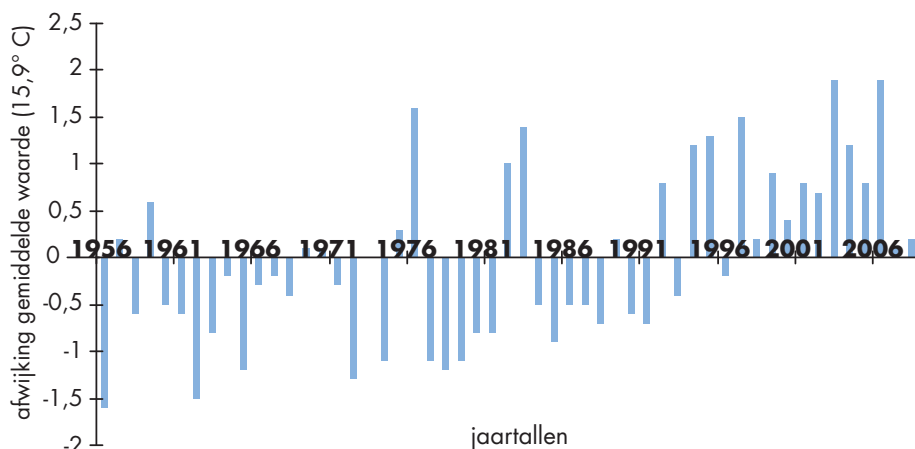
Er is geen echte tendens waar te nemen in het aantal uren zon, hooguit meerjaarlijkse schommelingen. Zo was het globaal gezien zonniger tussen 1920 en 1950 en minder zonnig tussen 1960 en 1990. Na de superzonnige zomer van 1976 volgden tien opmerkelijk minder zonnige zomers. Sinds 1990 - met uitzondering van de jaren 2007 en 2008 - is er in de zomer meer zon dan gemiddeld.

Waar gaan we naartoe?

De gemiddelde wereldwijde temperatuur is de afgelopen honderd jaar (1906-2005) met $0,74^\circ\text{C}$ gestegen (IPCC, 2008). In ons land bedraagt die stijging zelfs 1°C . Het is dan ook waarschijnlijk dat het aantal hittedagen en hittegolven nog verder zal toenemen. Daarnaast zal de zomerse neerslag vermoedelijk afnemen, terwijl het in de winter juist meer gaat regenen.

Ondanks de subjectieve indruk dat de zomers aan de kust niet meer zijn wat ze geweest zijn, stellen we dus vast dat onze planeet verder opwarmt en dat heel wat warme of zonnige zomerrecords van recente datum zijn.

Luc Debontridder (KMI) en HM

■ Evolutie van de gemiddelde zomertemperatuur (juni, juli, augustus) aan de Belgische kust t.o.v. het meerjaren gemiddelde (= $15,9^\circ\text{C}$) tijdens de periode 1956-2008. Het is duidelijk dat het ook aan onze kust sinds de vroege jaren 1990 een halve tot hele graad warmer is geworden (KMI)